

Federale Beroepscommissie voor de toegang tot milieu-informatie

JAARVERSLAG 2022

1. Overzicht van de werking

Bij de wet van 5 augustus 2006 ‘betreffende de toegang van het publiek tot milieu-informatie’ is de Federale Beroepscommissie voor de toegang tot milieu-informatie (hierna: “Commissie”) opgericht. Deze Commissie is een administratief beroepsorgaan dat beslissingen neemt over de toegang tot milieu-informatie, een recht dat wordt gegarandeerd door artikel 32 van de Grondwet en de hiervoor vermelde wet van 5 augustus 2006. Daarnaast heeft de Commissie ook een adviesfunctie en biedt ze ondersteuning bij de toepassing van deze wet van 5 augustus 2006.

De huidige samenstelling van de Commissie werd vastgelegd door het koninklijk besluit van 4 februari 2020 houdende de benoeming van de leden van de Federale Beroepscommissie voor de toegang tot milieu-informatie (*BS* 24 februari 2020). Als gevolg van haar benoeming als voorzitter van de Raad van State diende mevrouw Pascale Vandernacht haar ontslag in bij de Minister bevoegd voor leefmilieu op 15 oktober 2022. De heer Frédéric Gosselin nam haar taken over en vervult sindsdien de functie van waarnemend voorzitter. Ook hij heeft zijn ontslag ingediend op 18 oktober 2022, maar blijft waarnemend voorzitter tot hij in die functie wordt vervangen en ten laatste tot het einde van zijn termijn.

2. Beslissingen en adviezen

2.1 Aantal beroepen

De Commissie ontving in 2022 tien beroepen en nam veertien beslissingen waaronder twee tussentijdse beslissingen, verspreid over acht vergaderingen. De Commissie ontving geen adviesaanvragen.

2.2 Overzicht van de genomen beslissingen

Beslissing	Partijen	Resultaat	Voorwerp
BESLISSING nr. 2022-1	X/FOD VOLKSGEZONDHEID, VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN EN LEEFMILIEU	Ontvankelijk – niet gegrond	documenten met betrekking tot de resultaten van analyse van pesticiden en metabolieten van

			pesticiden voor en/of na waterzuivering
BESLISSING nr. 2022-2	Vzw GAIA/FEDERAAL AGENTSCHAP VOOR DE VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN	Ontvankelijk – niet gegrond	gezondheidscertificaten van honden
BESLISSING nr. 2022-3	X/MINISTER VAN DEFENSIE	Ontvankelijk – deels gegrond	rapporten en verslagen in verband met de grote brand op het Groot Schietveld in Brecht op 23 april 2021
BESLISSING nr. 2022-4	DE STANDAARD/SCIENSANO	Tussentijdse beslissing	cijfergegevens per ziekenhuis van de Standardized Mortality Rates van de covid-19- patiënten die opgenomen zijn op intensieve zorgen (van 1 maart 2020 tot 19 januari 2022) en het aantal verpleegkundigen per bed op intensieve zorgen
BESLISSING nr. 2022-5	X-Y/GEMEENTE DONCEEL	Niet bevoegd	een vergunning, de vergunningsaanvraag en de eventuele bijlagen
BESLISSING nr. 2022-6	X/FOD VOLKSGEZONDHEID, VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN EN LEEFMILIEU	Ontvankelijk – niet gegrond	openvolgende lijsten, sinds september 2019, van "pesticideparameters" die moeten worden gecontroleerd
BESLISSING nr. 2022-7	DE STANDAARD/SCIENSANO	Ontvankelijk – niet gegrond	cijfergegevens per ziekenhuis van de Standardized Mortality Rates van de covid-19-

			patiënten die opgenomen zijn op intensieve zorgen (van 1 maart 2020 tot 19 januari 2022) en het aantal verpleegkundigen per bed op intensieve zorgen
BESLISSING nr. 2022-8	GREENPEACE/MINISTER VAN ENERGIE	Niet ontvankelijk	de correspondentie te bezorgen van de minister en leden van haar kabinet gevoerd met Fluxys
BESLISSING nr. 2022-9	GREENPEACE/MINISTER VAN ENERGIE (2)	Tussentijdse beslissing	de correspondentie van de minister en leden van haar kabinet gevoerd met Fluxys
BESLISSING nr. 2022-10	GREENPEACE/MINISTER VAN ENERGIE (2)	Ontvankelijk – niet gegrond	correspondentie van de minister en leden van haar kabinet gevoerd met Fluxys
BESLISSING nr. 2022-11	GREENPEACE/MINISTER VAN ENERGIE (3)	Ontvankelijk – niet gegrond	correspondentie van de minister en leden van haar kabinet gevoerd met Fluxys
BESLISSING nr. 2022-12	GREENPEACE/MINISTER VAN ENERGIE (4)	Ontvankelijk – niet gegrond	correspondentie van de minister en leden van haar kabinet gevoerd met Fluxys
BESLISSING nr. 2022-13	X/FAVV	Niet ontvankelijk	Antwoorden op vragen
BESLISSING nr. 2022-14	X/MINISTRE DES CLASSES MOYENNES, DES INDEPENDANTS, DES PME ET DE L'AGRICULTURE, DES REFORMES INSTITUTIONNELLES ET DU RENOUVEAU DEMOCRATIQUE	Ontvankelijk – niet gegrond	een lijst van "afbraakproducten of metabolieten van pesticiden"

2.3 Bekendmaking van de beslissingen en adviezen

Artikel 9, lid 4, van het verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, het zogenaamde verdrag van Aarhus, houdt de verplichting in om de beslissingen van de Commissie publiek toegankelijk te maken. Sinds 2010 zijn de beslissingen en de adviezen online te raadplegen op de website van de Commissie (<http://www.bestuursdocumenten.be>). Daarnaast is op die website ook informatie over de openbaarheidswetgeving en praktische informatie voor de aanvragers te vinden.

Problemen met de veiligheidscertificaten van het toegangsportaal van de website maakten het niet gemakkelijk om de website te bereiken. Ondertussen zijn die problemen opgelost, maar blijken heel wat linken vooral in het Nederlandse gedeelte van de website niet correct te werken. Deze problemen zouden opgelost worden wanneer de nieuwe website van de Algemene Directie Identiteit en Burgerzaken online zal zijn.

3. Annulatieberoepen tegen beslissingen van de Federale Beroepscommissie

In 2021 werd een beroep bij de Raad van State ingediend tegen beslissing 2021-13. De Raad van State heeft zich hierover nog steeds niet uitgesproken.

4. Vaststellingen en aanbevelingen

De Commissie wenst haar jaarverslag 2019 in herinnering te brengen waarin zij enkele structurele problemen aankaartte en waarvoor, voor zover haar bekend nog steeds geen initiatieven zijn genomen om deze op te lossen. In dit nieuwe jaarverslag wenst de Commissie zich te beperken tot vaststellingen die op 2022 betrekking hebben.

4.1. Aanvragen die als “phishing expedition” kunnen worden gekwalificeerd

De Commissie is al meermaals geconfronteerd met een groot aantal beroepen waaruit blijkt dat de aanvragers lukraak zich tot milieu-instanties wenden en in heel vage bewoordingen trachten te vernemen of er enige informatie voorhanden is. Bij phishing expedition “hengelt” een aanvrager naar informatie bij een milieu-instantie zonder exact te weten welke informatie deze heeft. Het is voldoende dat de aanvrager duidelijk de aangelegenheid aangeeft waarover het gaat. De vaagheid van een verzoek heeft evenwel als gevolg dat de milieu-instantie niet automatisch het verzoek kan weigeren maar dat zij de aanvrager moet verzoeken om de aanvraag te verduidelijken. Als deze verduidelijking opnieuw kennelijk te algemeen geformuleerd blijkt, dan kan het verzoek om die reden worden afgewezen.

4.2. De openbaarheid van gezondheidsgegevens in het kader van een pandemie

De afgelopen jaren werd ook de Commissie beperkt geconfronteerd met aanvragen om toegang tot informatie over de COVID-19 pandemie. De meeste vragen hierover werden evenwel ingediend op grond van de wet van 11 april 1994 ‘betreffende de openbaarheid van bestuur’, ook al betreft het hier vaak om milieu-informatie. Naar aanleiding daarvan wijst de Commissie erop dat dergelijke informatie gezien het algemeen belang dat gediend is met de openbaarmaking ervan openbaar dient te worden gemaakt en dat bij voorkeur op actieve wijze. Milieu-instanties die dit soort van milieu-informatie verzamelen en verwerken, dienen er alles aan te doen dat zij in de wijze waarop zij informatie inzamelen geen hindernissen opwerpen om de toegang tot deze informatie onmogelijk te maken.

De Commissie stelt ook vast dat al te snel de economische belangen van de geneesmiddelenindustrie en van de ziekenhuizen worden ingeroepen om de toegang te weigeren. De uitzonderingsgronden in de wet van 5 augustus 2006 zijn relatief, wat inhoudt dat ook al heeft de wetgever geoordeeld dat een belang bescherming geniet, het op zich niet automatisch voorrang heeft op het algemeen belang dat gediend is met de openbaarmaking ervan. Of dit het geval is, moet blijken uit een belangenafweging tussen beide belangen.

4.3. Een recht van toegang tot loutere informatie

Artikel 32 van de Grondwet en de wet van 5 augustus 2006 houden een recht van toegang in tot informatie die zich op een drager bevindt. Ze houden geen recht in om een antwoord op vragen te ontvangen, antwoord dat slechts kan worden verkregen door bestaande informatie te combineren of nieuwe opzoekingen te verrichten of zelfs door nieuwe documenten op te stellen, zoals bv. het opstellen van lijsten van documenten. In het verleden heeft de Commissie wel geoordeeld dat een milieu-instantie dient tegemoet te komen aan een aanvraag om toegang te krijgen tot milieu-informatie die zich in meerdere documenten bevindt. Dit is het geval wanneer iemand milieu-informatie opvraagt over een bepaalde periode, en deze informatie niet opgenomen is in één document, maar in verschillende documenten die elk een bepaalde tijdsperiode beslaan.

4.4. Een pleidooi voor een harmonisering van de openbaarheidswetgeving

In 2021 en 2022 heeft de Commissie voor de toegang tot en het hergebruik van bestuursdocumenten, afdeling openbaarheid van bestuur naar aanleiding van wetgevende initiatieven er meermaals op aangedrongen om de openbaarheidswetgeving te harmoniseren en het algemene en het specifieke regime voor milieu-informatie met elkaar te versmelten. Deze Commissie wenst hierbij aan te sluiten. Burgers zijn niet geïnteresseerd of informatie als milieu-informatie kan worden gekwalificeerd of niet.. Ze wensen toegang te krijgen tot bestuursdocumenten. Bovendien is het begrip “milieu-informatie” een complex begrip dat niet samenvalt met informatie over het milieu. De opdeling in twee regimes is niet enkel moeilijk te begrijpen voor de burger, maar ook voor de overheden aan wie de toegang wordt gevraagd.

Ook in de praktijk leidt dit tot moeilijke toestanden wanneer een bestuursdocument zowel milieu- als niet-milieu-informatie bevat. Het bestaan van een afzonderlijk regime voor milieu-informatie vindt zijn ontstaan in Europese en internationale wetgeving en houdt vooral verband met de beperkte bevoegdheid van de Europese Unie op het vlak van openbaarheid van bestuur in de Lidstaten.

Deze harmonisering kan er ook toe bijdragen dat niet langer twee verschillende commissies betrokken zijn bij de georganiseerde administratieve beroepen die de openbaarheidswetgevingen bieden.

FRANKIE SCHRAM
secretaris

FRÉDÉRIC GOSSELIN
voorzitter